

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen om en ny affattelse af § 7

forkastedes med 84 stemmer mod 44; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§§ 7-10, ændringsforslag nr. 2 i betænkningen, § 11, således ændret, og §§ 12-16 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 i betænkningen vedtoges med 119 stemmer mod 11; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 17, således ændret, og §§ 18-25 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 i betænkningen forkastedes med 82 stemmer mod 46; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 26, ændringsforslag nr. 5 i betænkningen, § 27, således ændret, og §§ 28-31 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede. (Vedrørende forsorgens administration m. v.).

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 73 stemmer mod 58.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1.

§ 1, ændringsforslag nr. 3, § 2, således ændret, og § 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om revalidering. (Vedrørende den centrale administration m. v.).

§ 1, ændringsforslaget og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om børne- og ungdomsforsorg. (Vedrørende den lokale og centrale administration.)

Ændringsforslagene nr. 1-3, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udlån til sammenlægning, supplering samt oprettelse af jordbrug m. m.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 82) findes i tidenden sp. 2955, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 953).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Risgaard Knudsen: Ud over ændringsforslag nr. 6 kan vi fra socialdemokratiets side stemme for ændringsforslagene nr. 1-5 samt for ændringsforslag nr. 8.

En vedtagelse af ændringsforslagene nr. 2, 3, 4 og 5 vil få til følge, at afdragstiden for flere af de i loven nævnte lån bliver nedsat.

Med henblik på lovens administration vil denne ændring sikkert nødvendiggøre en vejledende udtalelse fra landbrugsministeren her i dag.

Ved at sammenholde ændringsforslag nr. 8, hvoraf fremgår, at loven skal have virkning fra den 1. april i år, med § 12 i udlånsloven for 1969-70, hvoraf fremgår, at bestemmelserne i denne lovs §§ 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse i finansåret 1970-71, medmindre andet fastsættes ved ny udlånslov, kan der være grund til at antage, at der mellem ansøgere, hvis ansøgning ikke er færdigbehandlet, og administrationen kan forekomme visse uoverensstemmelser. Det kunne vi i øvrigt have undgået, såfremt der forud for den 1. april og i overensstemmelse med sædvane var vedtaget en ny udlånslov, men af mig ukendte grunde kom udvalgsarbejdet først i gang langt ind i april måned, og det til trods for at lovforslaget var til første behandling allerede den 28. januar. Med de oplysninger, vi i udvalget har modtaget af ministeren, er jeg i øvrigt ikke selv i tvivl om, hvordan loven bør administreres i de her nævnte tilfælde, men under hensyn til, at det er ministeren, der har lagt megen vægt på, at loven og således også bestemmelserne vedrørende den nedsatte afdragstid får virkning fra den 1. april, vil jeg dog mene, at det for såvel ansøgere, hvis ansøgning endnu ikke er færdigbehandlet, som for administrationen kan være af stor betydning, såfremt ministeren her i dag giver en vejledende udtalelse. For ansøgninger, som

er færdigbehandlet efter den 1. april, kan der vel ikke være noget problem. Der må efter min opfattelse ud fra de oplysninger, jeg her har givet, være grund til at antage, at sådanne ansøgninger er blevet behandlet i henhold til den tidligere udlånslov.

Mindretallets ændringsforslag, ændringsforslag nr. 6, kan ministeren ikke være ukendt med. Det er jo ministerens oprindelige ændringsforslag, og her i dag vil jeg gerne meget varmt anbefale dette ændringsforslag.

Ministerens motivering for, at funktionstiden for såvel statens jordlovsudvalg som husmandsbrugskommissionerne skulle forlænges, indtil en revision af statshusmandsloven var gennemført, var, at der inden længe påtænkes gennemført en revision af denne lov, og det lød meget fornuftigt. Jeg skal heller ikke her lægge skjul på, at ministerens oprindelige ændringsforslag også i høj grad var sagligt begrundet. Jeg forstår imidlertid, at landbrugsministeren her på det sidste af stærkere kræfter er blevet presset til at tilbagetrække sit oprindelige ændringsforslag, det ændringsforslag, som vi så senere har genoptaget, og i stedet stille et nyt ændringsforslag, hvoraf fremgår, at det nu kun er funktionstiden for husmandsbrugskommissionerne, der skal forlænges. En nærmere begrundelse for denne ændring kunne være ønskelig. Jeg tror, at der også ude omkring i landbruget vil være interesse for at få denne ændring nærmere begrundet her ved denne lejlighed.

I øvrigt er det mit indtryk, at ministerens ændringsforslag nr. 7, om jeg så må sige, er skrevet med ført hånd, og der er sådan set efter min opfattelse også grund til at have ondt af ministeren. Det er sikkert heller ikke med større glæde, at de ærede medlemmer hr. Niels Eriksen, hr. From og hr. Søren Jensen har tilrådt dette ændringsforslag. Af bemærkningerne til ændringsforslaget fremgår det i øvrigt også meget klart, at det nu ikke længere med sikkerhed kan ventes, at revisionen, den tidligere bebudede revision af statshusmandsloven, kan være vedtaget inden 1. april 1971. Dette har jo ikke tidligere været ministerens opfattelse, derfor er der i høj grad her tale om en meget væsentlig oplysning, og jeg forventer, at ministeren også her i dag nærmere vil redegøre

[Risgaard Knudsen.]

for denne realitetsændring, for så vidt angår den tidligere bebudede revision af statshusmandsloven.

Med disse bemærkninger kan jeg i øvrigt anbefale lovforslagets overgang til tredje behandling.

Niels Eriksen: Når udvalget først så sent på samlingen har afgivet betænkning, skyldes det en bestemt ting, nemlig at der i udvalget var forventninger til, at landbrugsministeren i denne samling ville fremsætte forslag til en ny statshusmandslov. Forventningerne grundede sig naturligvis på den betænkning, som landbokommissionen havde afgivet om landbrugets fremtidige struktur, men landbrugsministeren har over for udvalget begrundet, hvorfor han ikke har gjort det. Han mente, at vi i en ny statshusmandslov også skulle have spørgsmålet om den fremtidige administration af vor jordlovgivning stærkt ind i billedet, og landbokommissionen vil først i løbet af sommeren afgive betænkning om dette spørgsmål. Derfor har vi altså tiltrådt, at vi også afventer og vedtager lovforslaget, som det er fremsat af landbrugsministeren, med de ændringsforslag, som er tiltrådt af hele udvalget, og som angår afdragstiden for lånene. Denne afdragstid er blevet forkortet, sådan at vilkårene her kommer til at følge andre udlånslove og vilkårene i det hele taget for anden realkredit, og det er der enighed om er rigtigt.

Der er videre et ændringsforslag om, at der ud over rente svares et bidrag på 0,2 pct. p. a. af hovedstolen til dækning af administrationsudgifter.

Hr. Risgaard Knudsen talte om lovforslagets sene vedtagelse, og det vil landbrugsministeren nok svare på, men jeg kan sige, at vi i udvalget følte os beroliget ved, at landbrugsministeren sagde, at alle lånetilsagn, der var givet efter 1. april, var givet med forbehold af udlånslovens vedtagelse.

Det ændringsforslag, som socialdemokratiet og socialistisk folkeparti har stillet, vil jeg på de tre regeringspartiers vegne anbefale at stemme imod. Det vil jeg, fordi statens jordlovsudvalgs medlemmers funktionstid først udløber den 31. oktober 1970, og hvis landbrugsministeren nu er hurtig i vendingen og landbokommissionens be-

tænkning kommer i ordentlig tid, har vi vel lov at forvente forslag til en ny statshusmandslov meget tidligt i den nye samling.

Jeg vil gerne på de konservatives, de radikales og venstres vegne anbefale at stemme for de ændringsforslag, som er stillet af landbrugsministeren, og stemme imod det af socialdemokratiet og socialistisk folkeparti stillede ændringsforslag.

Morten Lange: Jeg skal ikke sige mange bemærkninger om dette lovforslag, der er i og for sig ikke så forfærdelig meget at tilføje til det, der er sagt. Der er en lille divergens imellem os om ændringstorslag nr. 6. Jeg har forstået det sådan, at de radikale er meget ivrige efter at få nyvalg til et af de udmærkede udvalg, de er brugbart repræsenteret i, og der er måske ikke noget at sige til, at man har en sådan iver; man ved jo aldrig rigtig, hvor længe magtens sødme holder sig, så jeg forstår deres iver, hvis jeg har fattet tingene rigtigt.

Det, jeg i og for sig mest ville gøre nogle bemærkninger om, var i virkeligheden det, som jeg må kalde landbrugsministerens efterladenhed i tempo, hvad angår lovgivning. Det havde naturligvis været ønskeligt og rimeligt, om denne lov var blevet behandlet sammen med de samlede revisionslovforslag for landbruget i det hele taget. Dem har vi jo ventet med begærlighed. Nu har vi forstået, at de kommer såmænd nok ikke, før vi næsten er på vej hjem fra denne glimrende samling. Jeg synes, det er på kanten af, hvad man kan byde folketinget, og nu får vi altså yderligere oplyst her i en fodnote til dette lovforslag, at en anden lovrevision, som vi sandelig også har ventet på i lange tider, kan vi også vente år og dag på. Det forekommer mig, at landbrugsministeren, som jeg af mange grunde egentlig ikke kan lide at sige noget mindre pænt om, ikke får noget godt karakterbræt ud af et tempo af denne art. Det bliver vanskeligere og vanskeligere for os at tage stilling til en fornøftig landbrugslovgivning, når alting i den grad bliver forsinket. Det er ikke til fordel for dansk landbrug, hvis formlen er den, at der helst ingenting skal ske, og det, der skal ske, skal ske så længsomt som muligt.

Jeg skal anbefale at stemme for det af socialdemokratiet og socialistisk folkeparti stillede ændringsforslag. Jeg tror ikke, jeg

[Morten Lange.]

ville kunne få mig selv til at stemme imod det af flertallet stillede ændringsforslag, hvis mod forventning vort gode forslag skulle blive stemt ned, men det får vi jo at se til den tid.

Landbrugsministeren (Peter Larsen): Må jeg begynde med at takke udvalget for arbejdet og flertallet for tilslutningen til de af mig stillede ændringsforslag.

Hr. Risgaard Knudsen rejste nogle problemer vedrørende lovens administration og beklagede, at der var gået så lang tid, inden lovforslaget var ført frem til afgørelse; det sidste gjorde hr. Morten Lange også. Må jeg om dette blot sige, at disse ting, som her ligger til behandling, var det på et vist tidspunkt min hensigt, som også hr. Niels Eriksen pegede på, at ville have fulgt op med ændringer i statshusmandsloven, som jo er hovedloven for disse udlånsbestemmelser, men under hensyn til, at landbokommissionen kun har behandlet finansieringsproblemerne og ikke selve lovens administration, herunder heller ikke spørgsmålet om jordfordelingen, som jo må siges at være et væsentligt led i en kommende statshusmandslov, fandt jeg, at det var rimeligt, at vi, uanset vi ikke var færdige med de øvrige landbrugsforhandlinger, fik denne udlånslov gjort færdig, så meget mere som indgiverne af de ansøgninger, der jo jævnlige kommer ind og stadig kommer ind i stigende antal, havde et rimeligt krav på så hurtigt, som det var muligt, efter at denne beslutning var taget, at få klarhed over deres fremtidige låneforhold. Det havde jo været ønskeligt, om vi kunne have fået denne egentlige, store revision af statshusmandsloven, men det har ikke kunnet lade sig gøre. De grunde, som jeg har anført, har været så tungtvejende, at man må vente, til landbokommissionen er endeligt færdig med dette spørgsmål, og jeg løber altså den risiko, som hr. Morten Lange gav udtryk for, med den karaktergivning, han gav mig med sit ordvalg.

Må jeg med hensyn til selve administrationen af det foreliggende lovforslag nævne hr. Risgaard Knudsens bemærkninger om, at § 12 i gældende lov klart siger, at der skal administreres efter de gamle bestemmelser, hvis ikke andet ved ny lov er bestemt. Det

er netop det, vi har tilstræbt ved et af ændringsforslagene, idet vi dér fastslår, at loven har virkning fra 1. april 1970. Når hr. Risgaard Knudsen har ønsket nogle kommentarer om administrationens holdning til de ansøgninger, der allerede er indkommet og derfor formelt allerede kunne være ekspederet efter den gældende lovgivnings mildere regler, skal jeg hertil bemærke, at der i begyndelsen af april måned er sket ekspedition af nogle få ansøgninger efter den tidligere lovgivning, men det drejede sig om sager, hvis behandling allerede var meget langt fremme.

I øvrigt er det et almindelig godkendt princip i dansk administration, at en ansøger aldrig har krav på at få sit andragende behandlet efter den lovgivning, der gælder på ansøgningstidspunktet, når der i mellemtiden er trådt en ny lov i kraft. Det må altid være den lovgivning, der er gældende på tilagnstidspunktet, der er afgørende for, hvilke regler der skal anvendes.

Hvis man skulle tage særligt hensyn til foreliggende, men endnu ikke afgjorte andragender, skal dette udtrykkelig siges i loven, og det ville betyde, at lovens virkninger blev udsat i lang tid. Forholdet er nemlig det, at der ikke blot ligger ansøgninger i jordlovsudvalget, men også hos kommunerne og i husmandsbrugskommissionerne. Jeg kunne jo også her henvise til, at da man for arbejderboligernes vedkommende indsendte ansøgning i efteråret, kunne man heller ikke kende de regler, de senere har fået lån udmålt efter.

Jeg mener altså, at vi er i overensstemmelse med dansk administrationspraksis ved at formulere ændringsforslaget som sket og lade det blive fulgt op administrativt som tilkendegivet over for udvalget, og jeg har også forstået på hr. Risgaard Knudsen, at han er tilfreds, men at han gerne ville have denne kommentar fra min side ved denne lejlighed. Den være hermed givet.

Med hensyn til det andet spørgsmål, nemlig ændringsforslaget, som er stillet af et mindretal, var hr. Risgaard Knudsen meget interesseret i at høre min begrundelse for at ændre et oprindeligt fremsat ændringsforslag. Må jeg som baggrund for dette sige, at jeg havde regnet med og håber stadig på, at vi kan fremsætte forslag til en ny statshusmandslov i begyndelsen af næste folketings-

[Landbrugsministeren.]

samling, og jeg vil gerne her over for hr. Niels Eriksen bekræfte, at det er min hensigt at fremsætte et sådant lovforslag, men det ændringsforslag, jeg stillede, var af mig tænkt som et tilbud, forudsat at der i udvalget var enighed om at acceptere det. Vedrørende jordlovsudvalget var det jo en gældende lov, man greb ind i ved det oprindelige ændringsforslag, og når enighed ikke kunne opnås, og under hensyn til, at der efter statshusmandsloven skal være nyvalg 1. november i år, og at vi ikke kan forvente, selv om vi vil lægge pres på for at få den nye lov gjort færdig, at dette lykkes inden 1. april 1971, har jeg fundet det rimeligt kun at forlænge funktionsperioden for husmandskommissionerne, hvis funktionsperiode jo udløb den 1. april i år.

Dette, at denne enighed ikke kunne opnås, er begrundelsen for, at jeg har stillet det ændringsforslag, som flertallet i øvrigt er gået ind for, og jeg skal med disse bemærkninger anbefale, at man stemmer imod det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Risgaard Knudsen: Jeg forstår på ministerens sidste udtalelser, som jeg i øvrigt takker for, at man allerede i begyndelsen af næste samling kan forvente, at der bliver fremsat forslag til ny statshusmandslov.

Allerede af den grund står jeg uforstående over for, at ministeren i bemærkningerne til sit ændringsforslag har anført, at man ikke med sikkerhed kan anføre, at en ny statshusmandslov vil være vedtaget inden 1. april 1971. Det forekommer mig under hensyntagen til disse oplysninger, at der er et og andet, som ministeren i høj grad står usikker over for, hvad angår spørgsmålet om en ny statshusmandslov.

Landbrugsministeren (Peter Larsen): Blot den korte bemærkning til hr. Risgaard Knudsen: Ét er at give løfte om at fremsætte et lovforslag, noget andet er at give løfte om at gøre det færdigt til en bestemt tid. Vi har jo erfaring for, at der kan gå længere tid, ofte længere tid end ønskeligt, inden det sker, og det er derfor, jeg har stillet dette ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-4, ændringsforslag nr. 1, § 5, således ændret, ændringsforslagene nr. 2 og 3, § 6, således ændret, ændringsforslag nr. 4, § 7, således ændret, § 8, ændringsforslag nr. 5, § 9, således ændret, og § 10 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 om indsættelse af en ny paragraf forkastedes med 63 stemmer mod 39; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 7 om indsættelse af en ny paragraf, ændringsforslag nr. 8, § 11, således ændret, og §§ 12 og 13 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 143) findes i tidenden sp. 4282, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 905).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Sigsgaard og Kjær Rasmussen:*

Til § 1.

Nyt nummer.

1) Efter nr. 31 indsættes som nyt nummer:

„00. § 22, stk. 8, affattes således:

„Stk. 8. Undervisningsministeren fastsætter regler for angivelse af, at realeksamensniveau er opnået i enkelte fag i de i § 13, stk. 5, omhandlede beviser.“